

magazín pro zdravý životní styl, www.vimcojim.cz

[O zdraví](#) 30. 6. 2022 | redakce Vím, co jím

Nesprávné či zbytečné užívání antibiotik přispívá k antibiotické rezistenci

URL článku: magazin/clanky/o-zdravi/Nespravne-ci-zbytecne-uzivani-antibiotik-prispiva-k-antibioticke-rezistenci__s10012x20324.html

Jednu z největších celosvětových zdravotních hrozeb představuje ztráta léčivých účinků antibiotik. Podle některých predikcí může mít v roce 2050 na svědomí více obětí než rakovina. Jednou ze zásadních cest, jak zachovat účinnost antibiotik, jsou informační kampaně, díky nimž se daří zvyšovat povědomí veřejnosti o nakládání s antibiotiky. Velký podíl zde má projekt Antibiotickarezistence.cz.

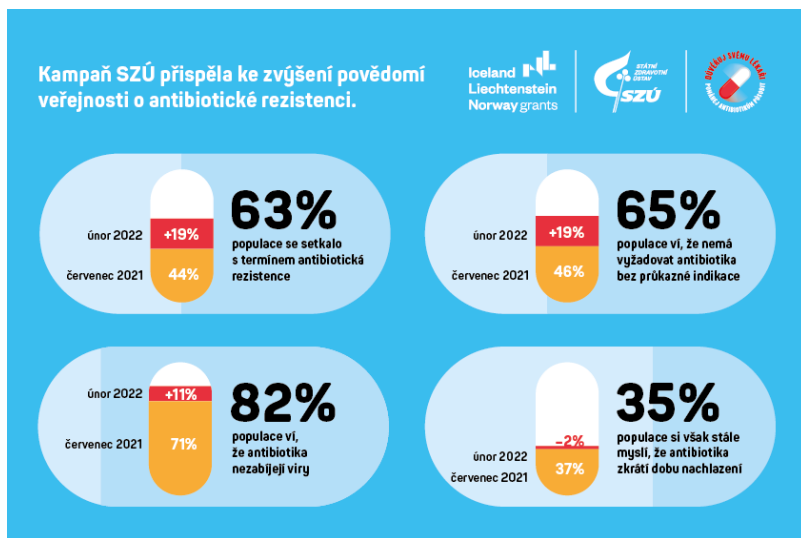

„Projekt Prevence antibiotické rezistence se zaměřuje na prevenci nesprávného nebo zbytečného užívání antibiotik v české populaci. Snaha zachovat účinnost antibiotik vyžaduje komplexní přístup

k problematice, respektující princip One health – jedno zdraví, který zastřešuje Národní antibiotický program. A to jak propojováním aktivit v rámci rezortu zdravotnictví, cílených na veřejnost i na odborníky, tak úzkou spoluprací s dalšími resorty, zejména s veterinární medicínou. Pouzespolečné zaváděnípreventivních opatření a kontrola infekcí nám umožní omezit šíření rezistentních mikrobů ve zdravotnických zařízeních i v běžné populaci,“ přibližuje význam celé problematiky ředitelka Státního zdravotního ústavu MUDr. Barbora Macková.

Z prestižního celosvětového výzkumu publikovaného v časopise Lancet vyplývá, že **antibiotická rezistence představuje jednu z nejčastějších příčin úmrtí již dnes**. Počty jejich obětí představují ročně na celém světě přibližně milion zmařených životů. Například v roce 2019 podlehl takto nemocem jeden a čtvrt milionů pacientů.

Odolnost bakterií vůči antibiotikům

Antibiotická rezistence je vnímána jako závažný problém ohrožující veřejnost už od r. 1998, kdy v dánské Kodani proběhla konference Microbial Threat. To byl první krok na cestě proti oslabování účinků antibiotik vůči stále odolnějším bakteriím. Následovaly realizace

osvětových projektů v jednotlivých zemích EU, mezi něž patří také projekt Státního zdravotního ústavu (SZÚ) nazvaný **Prevence antibiotické rezistence**. Byl zahájen v listopadu 2021 a ke zvýšení povědomí o závažnosti problému odolnosti mikrobů proti antibiotické léčbě infekcí se využívala inzerce, PR články i aktivity na sociálních sítích. Jeho součástí byl také průzkum monitorující znalosti naší populace v užívání antibiotik. První část výzkumu byla realizována před začátkem kampaně (7/2021), druhá po skončení první fáze kampaně (2/2022).

„Průzkum nám poskytl zajímavou zpětnou vazbu. Ukázalo se, že s tématem antibiotické rezistence se u nás setkaly již téměř dvě

třetiny obyvatel (62,5 %), což je o 19 % více než před zahájením kampaně. Nejvyšší nárůst jsme zaznamenali u skupiny se základním vzděláním a také ve věkové skupině do 35 let. To považujeme za úspěch, protože data ze srpna 2021 ukazovala, že mezery ve znalostech o užívání antibiotik měla především mladší generace,” objasňuje *doc. MUDr. Helena Žemličková, Ph.D.*, vedoucí Národní referenční laboratoře pro antibiotika SZÚ a odborná garantka projektu.

Největší přínosy průzkumu

Za klíčové zjištění průzkumu lze považovat fakt, že:

- **82 % lidí v ČR už ví, že antibiotika nejsou účinná proti virům.**

„Tato znalost je zásadní. Věřím, že si pacienti budou vědomi, že nemá smysl se v případě viróz snažit přimět lékaře, aby jim antibiotika předepsal. Z průzkumu také vyplynulo, že 65 % české populace chápe, že správným modelem chování je nechat předepsání antibiotik na zvážení lékaře,” upřesňuje *docentka Žemličková.*
„Ačkoliv statistiky únorového průzkumu vykazují výrazně pozitivnější

data než v červenci 2021, máme stále prostor ke zlepšení. Potvrzuje to například rozpor, který výzkum odhalil: jen 6 % respondentů se mylně domnívá, že antibiotika působí proti nachlazení, ale celých 35 % dotazovaných chybně uvádí, že antibiotika zkrátí léčbu nachlazení,” doplňuje odborná garantka projektu.

Doporučení pro lékaře, jak indikovat antibiotika

Projekt Antibiotická rezistence nešíří osvětu jenom mezi běžnou populací, ale **podporuje lékaře při rozhodovacím procesu, zda u konkrétního pacienta indikovat antibiotika, nebo ne.** Nárůst antibiotické rezistence v důsledku předepisování

zejména širokospektrých antibiotik vede totiž ke znehodnocování všech antibiotik.

„Snažili jsme se problematiku prevence antibiotické rezistence pojmout co nejkompexněji. Proto jsme zacílili také na praktické lékaře, abychom jim usnadnili rozhodování ohledně indikace antibiotik, volby konkrétního medikamentu, dávkování a délky léčby nejčastějších infekčních onemocnění v primární zdravotní péči. Cílem připravených doporučení je zachování účinnosti antibiotik používaných v léčbě komunitních infekcí. Z tohoto důvodu je zapotřebí zbytečné aplikace antibiotik vyloučit a délku jejich podávání optimálně zkrátit. Doporučení se proto zabývají dvěma úrovněmi posouzení: zda je relevantní předepisovat antibiotika, a pokud ano, která zvolit. Naše doporučení by měla vést ke snížení celkové spotřeby antibiotik a preferenci těch úzkospektrých. A to je cesta k zachování léčivých účinků antibiotik,“ dodává Helena Žemličková.

Zdroj obrázků v textu: Shutterstock.com, Szu.cz

Zdroj informací: [Státní zdravotní ústav](#)

[antibiotika imunita rezistence vůči antibiotikům správné užívání antibiotik](#)

Copyright © 2026

Vím, co jím a piju, o.p.s., www.vimcojim.cz